

El nostre moviment científic-mèdic

III

Laboratori Microbiològic Municipal

per

J. AIGUADER I MIRÓ

I

EN veritat hauria tingut d'ésser el segon dels nostres estudis referents els cercles de treball científic. Ho mereixia per haver estat en l'ordre cronològic el segon focus d'investigació que es fundà en la nostra terra; té més mèrit encara, per escaure's el lloc on treballà i professà En Turró.

Acordada la seva fundació en setembre de 1886, començà a funcionar en 1887. En fou nomenat director el Dr. Jaume Ferran, que abandonà el seu Laboratori de Tortosa. En Ferran tenia ja un nom dins la Ciència pels seus estudis bacteriològics i pels seus treballs sobre vacunoteràpia, anticolèrica, sobretot.

El Laboratori Microbiològic Municipal fou creat per un Ajuntament presidit per En Rius i Taulet i precisament esverat per l'epidèmia de còlera de l'any 85 que havia envaït Barcelona i els seus contorns i que delmà el regne de València. El Laboratori, però, de bell antuvi, dedicà el seu principal esforç a la vacunació antiràbica.

Es comprèn; era una de les primeres conquestes de Pasteur que corprenia més a les multituds. En aquesta acció profunda que exerceix la Medicina sobre la collectivitat, els descobriments que més l'interessen són aquells que li esvaeixen les seves pors; i la ràbia, malgrat la seva menor extensió, era, i encara és, de les malalties que més esvera a la gent. Cal imaginar el terror que envaeix un poble quan s'escampa la veu de l'existència o la proximitat d'un gos rabiós: les criatures són retirades del carrer, els adults marxen espo-

ruguits i malfiats, els homes coratjosos s'armen i és batuda la contrada en cerca de l'enemic ¹.

Entorn de la ràbia, perill endèmic i constant, tot revestia un caire de tragèdia i de terror sagrat. La ineficàcia de la Medicina en prevenir l'explosió de la malaltia al mossegat i en guarir-la un cop declarada, el poble la volia esmenar i cercava remeis, els més estrambòtics, els més cruels, moltes vegades. Nosaltres recordem uns saludadors que hi havia en el poble de Pallaresos i que esdevingueren cèlebres per tots els camps de Tarragona com especialistes en prevenir la ràbia en els mossegats per gossos hidròfobs. D'una rogalia que tenia una extensió d'unes quantes llegües hi anava la gent a carrera feta. Què té d'estrany que precisament per a combatre aquest flagell és creés el Laboratori del Parc?

Malgrat tot, des del primer moment fou un ins-

¹ I no és l'home solament l'espaordit davant de l'animalló esdevingut fera. "Es un espectacle curiós i imponent, ensems—diu el Dr. Jaume Ferran en la seva obra "Estudios sobre la rabia y su profilaxis"—introduir un gos atacat de ràbia mossegadora en mig d'altres de sans. El terror que s'apodera dels animals en veure a l'hidròfob és indescriptible. Cada un cerca el mitjà de salvar-se; un s'enfila a un banc o s'amaga darrera una gàbia; l'altre s'ajup en un clot; cap lladra; tots tremolen arrecerats a la paret, mentre el gos rabiós ressegueix l'estància csmaperdut sense donar-se compte que és l'amo de la situació.

"Quan el gos ma'alt s'acosta a un dels que estan sans, aquest fuig; però en altres casos ni s'atreveix a moure's, i si és veu escòmès, procura de tirar-se damunt del rabiós, però rarament el mossega.

"I és més estranya aquesta conducta quan el rabiós és petit: aleshores es presencia el fenomen curiós que els mastins i bulldogs amb més feresa, s'acovardeixen i s'or'nen de por en veure's atacats per un gos falder, el qual podrien trossejar amb una bocada."